

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KSA/BAPX	Strana:	1 / 3
Název předmětu:	Balkán v antropologické perspektivě		
Akademický rok:	2023/2024	Tisknuto:	04.06.2024 06:34

Pracoviště / Zkratka	KSA / BAPX			Akademický rok	2023/2024
Název	Balkán v antropologické perspektivě			Způsob zakončení	Zkouška
Akreditováno/Kredity	Ano, 4 Kred.			Forma zakončení	Písemná
Rozsah hodin	Přednáška 2 [HOD/TYD] Seminář 1 [HOD/TYD]			Zápočet před zkouškou	NE
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Počítán do průměru	ANO
Letní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Min. (B+C) studentů	10
Zimní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Rozvrh	Ano			Vyučovaný semestr	Zimní semestr
Vyučovací jazyk	Čeština			Počet dnů praxe	0
Volně zapisovatelný předmět	Ano				
Hodnotící stupnice	1 2 3 4				
Počet hodin kontaktní					
Automat. uzn. záp. před zk.	Ano v případě předchozího hodnocení 4 nebo nic.				
Periodicita	K				
Nahrazovaný předmět	KSA/BAP				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Tento předmět je určen pro studenty navazujícího/magisterského studia. Cílem kurzu je jednak představit balkánský prostor coby specifický etnografický areál a podat základní informace o jeho kulturní, etnické, jazykové a náboženské rozmanitosti, a jednak ukázat na etnografickém materiálu z prostředí balkánských zemí možnosti aplikace a diskuse jednotlivých ryze antropologických témat jako je například kultura, identita, etnicita, nacionalismus, či orientalismus. V průběhu kurzu bude student uveden do širšího historického a kulturního kontextu balkánského prostoru a získá základní přehled o politickém vývoji a etnografické a kulturní variabilitě tohoto regionu. Druhá část kurzu pak bude věnována analýze jednotlivých témat (náboženství, etnicita, nacionalismus, kultura, příbuzenství, postsocialismus a další) na příkladech z balkánských zemí.

Požadavky na studenta

Aktivní účast na přednáškách a seminářích, četba zadaných textů, absolvování písemného testu na konci semestru.

Obsah

1. Co je Balkán. Vědění o Balkánu.
2. Jihovýchodní Evropa v rámci Osmanské říše. Osmanské dědictví Balkánu.
3. Albánie. Nestátní etnické menšiny na Balkáně.
4. Bosna a Hercegovina. Jugoslávie a její rozpad v 90. letech 20. století.
5. Bulharsko. Balkánské státy v období socialismu a post-socialismu.
6. Rumunsko. České osídlování jihovýchodní Evropy.
7. Řecko. Formování národních států na Balkáně.
8. Makedonie. Pastevectví na Balkáně.
9. Chorvatsko a Srbsko. Jazyková mozaika Balkánu.
10. Krevní msta, kumstvo a patriarchální ideologie na Balkáně.
11. Černá hora. Náboženské menšiny na Balkáně.
12. Slovinsko. Alternativní pojetí příbuzenství.
13. Turecko. Dům v antropologické perspektivě.

Studijní opory

Garanti a vyučující

- **Garanti:** Mgr. Gabriela Fatková, Ph.D. (100%)

Literatura

- **Základní:** Glenny, Misha. *Balkán 1804-1999 : nacionalismus, válka a velmocí*. Praha : BB art, 2003. ISBN 80-7257-976-2.
- **Základní:** Rychlík, Jan. *Dějiny Bulharska*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2002. ISBN 80-7106-497-1.
- **Základní:** Rychlík, Jan; Kouba, Miroslav. *Dějiny Makedonie*. Praha : Nakladatelství Lidové noviny, 2003. ISBN 80-7106-642-7.
- **Základní:** Todorova, Mariia Nikolaeva. *Imagining the Balkans*. New York : Oxford University Press, 2009. ISBN 978-0-19-538786-5.
- **Rozšiřující:** Tejchman, Miroslav. *Válka na Balkáně : Balkánské státy v letech 1941-1944*. Praha : Academia, 1986.
- **Rozšiřující:** Verdery, Katherine. *What was socialism, and what comes next?*. Princeton : Princeton University Press, 1996. ISBN 978-0-691-01132-5.
- **Doporučená:** Todorova, Maria. *Balkan Family Structure and the European pattern: demographic developments in Ottoman Bulgaria*. Washnigton, DC, 1993.
- **Doporučená:** Pelikán, J. *Jihoslovenská krize. Kořeny a souvislosti.*. Praha, 1996.
- **Doporučená:** Dorovský, Ivan. *Makedonie : zrození, nebo obrození národa?*. Boskovice : Albert, 1995. ISBN 80-85834-29-4.

Časová náročnost

Všechny formy studia

Aktivita	Časová náročnost aktivity [h]
Příprava na souhrnný test [6-30]	30
Příprava na zkoušku [10-60]	35
Kontaktní výuka	39
Celkem:	104

Hodnotící metody

Odborné znalosti - odborné znalosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

Písemná zkouška,
Test,

Odborné dovednosti - odborné dovednosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

Test,

Předpoklady

Odborné znalosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že je student před zahájením výuky schopen:

charakterizovat a vysvětlit základní pojmy sociokulturní antropologie

Odborné dovednosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že student před zahájením výuky dokáže:

aplikovat hlavní metodologické postupy sociální antropologie

kriticky pracovat s odbornými pojmy

kriticky reflektovat a porozumět odbornému textu v českém jazyce

kriticky reflektovat a porozumět odbornému textu v anglickém jazyce

aplikovat odborné antropologické koncepty

Vyučovací metody**Odborné znalosti - pro dosažení odborných znalostí jsou užívány vyučovací metody:**

Přednáška s diskusí,
Analyticko-kritická práce s textem,
Samostudium,

Odborné dovednosti - pro dosažení odborných dovedností jsou užívány vyučovací metody:

Seminární výuka (badatelské metody),
Samostudium,
Analyticko-kritická práce s textem,

Výsledky učení**Odborné znalosti - po absolvování předmětu prokazuje student znalosti:**

charakterizovat a vysvětlit širší historický a kulturní kontextu balkánského prostoru
identifikovat a charakterizovat základní aspekty politického vývoje a etnografické a kulturní variability tohoto regionu
zhodnotit přínos Balkánu jako terénu pro reflexi výzkumných postupů v sociální antropologii

Odborné dovednosti - po absolvování předmětu prokazuje student dovednosti:

s využitím odpovídajících metod je schopen na příkladech balkánských zemí analyzovat jednotlivá témata (náboženství, etnicita, nacionalismus, kultura, příbuzenství, postsocialismus atd.)
zasadit antropologický zájem o Balkán do širších souvislostí antropologických výzkumů
pomocí odpovídajících antropologických konceptů analyzovat kulturní a jazykovou rozmanitost Balkánu

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etap	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Antropologie	Navazující	Prezenční	Sociální a kulturní antropologie	1	20-4	2023	Povinně volitelné předměty	B	1	ZS
Sociální a kulturní antropologie	Navazující	Prezenční	Sociální a kulturní antropologie	1	21-1,2,3	2023	Povinně volitelné předměty	B	1	ZS